

Vergaderjaar 2021–2022

28 676

NAVO

Nr. 409

BRIEF VAN DE MINISTER VAN DEFENSIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 2 juni 2022

In deze brief stuur ik uw Kamer de geannoteerde agenda van de bijeenkomst van NAVO-Ministers van Defensie. De bijeenkomst vindt plaats op 16 juni in Brussel en vormt belangrijke voorbereiding van de NAVO-Top op 29 en 30 juni in Madrid. Op de Top nemen Staatshoofden en Regeringsleiders het nieuwe Strategische Concept van de NAVO aan en besluiten zij over de versterking van de afschrikking en verdediging door de NAVO. De bijeenkomst van Ministers van Defensie kent twee sessies. Tijdens de eerste werksessie spreken de Ministers over afschrikking en verdediging en een eerlijke lastenverdeling binnen het bondgenootschap. De tweede werksessie biedt Ministers de gelegenheid om van gedachten te wisselen over de trans-Atlantische veiligheid met NAVO-partners: de EU Hoge Vertegenwoordiger en de Ministers van Defensie van Finland, Zweden, Georgië en Oekraïne.

En marge van de bijeenkomst vindt een bijeenkomst plaats van de *Ukraine Defense Contact Group* (UDCG). Deze groep van meer dan veertig gelijkgestemde landen spreekt dan voor de derde keer over de samenwerking rondom de levering van militaire goederen aan Oekraïne voor de korte en de langere termijn met als doel Oekraïne zo goed mogelijk te steunen in de voortdurende strijd tegen Russische agressie.

Afschrikking en verdediging

In de eerste werksessie staat afschrikking en verdediging van het NAVO-verdragsgebied centraal. De Ministers spreken over de Russische invasie van Oekraïne en de bredere implicaties hiervan voor de Europese en trans-Atlantische veiligheid. Bondgenoten maken de balans op van het geheel aan maatregelen dat in de periode voor en na de illegale Russische invasie van Oekraïne is afgekondigd om het NAVO-verdragsgebied te beschermen, Rusland af te schrikken en bondgenoten bij te staan. Zoals ik aan uw Kamer heb gemeld, betreft dat de versterking en activatie van delen van de *NATO Response Force*, activering van de NAVO-standaardplannen van SACEUR voor de verdediging van het verdragsgebied, een

toename van *Air Policing* activiteiten in het NAVO-luchtruim en ontplooiing van extra eenheden naar de oostflank van het verdragsgebied (Kamerstuk 36 045, nr. 2, Kamerstukken 28 676 en 36 045, nr. 391 en Kamerstuk 28 676, nr. 404). De Nederlandse inzet met vier F-35 jachtvliegtuigen, inclusief ondersteunend personeel, die in het kader van de *Air Policing* plaatsvond in Bulgarije is zoals voorzien op 31 mei 2022 geëindigd. Zoals eerder aan uw kamer gemeld hebben de vliegtuigen in april en mei *Quick Reaction Alert* taken uitgevoerd (Kamerstuk 28 676, nr. 386).

SACEUR zal tijdens de werksessie toelichten welke huidige en toekomstige NAVO-*posture* hij nodig acht om aanhoudend invulling te kunnen geven aan de collectieve verdediging van het NAVO-verdragsgebied. Ministers spreken vervolgens over de benodigde versterking van de afschrikking en verdediging van het bondgenootschap op de langere termijn. Voor Nederland is het, gezien de onvoorspelbaarheid van het verloop van het conflict in Oekraïne, van belang dat het geheel aan NAVO-activiteiten uiteindelijk een vorm krijgt die voldoende flexibel is en dat bondgenoten het voortzettingsvermogen kunnen garanderen. NAVO moet de nog vast te stellen *posture* langjarig kunnen volhouden om het hoofd te bieden aan de verslechterde internationale veiligheidssituatie die Rusland heeft veroorzaakt door de invasie van Oekraïne

De Ministers behandelen ook de reeds lopende initiatieven gericht op de versterking van de afschrikking en verdediging van de NAVO op de langere termijn. Bondgenoten stemmen naar verwachting in met het *Comprehensive Report on Deterrence and Defence*, dat ook op de NAVO-Top ter bekrachtiging door de staatshoofden en regeringsleiders zal voorliggen. Het rapport bevat een breed scala aan politiek-militaire adviezen en versterkt de samenhang tussen de overlappende werkgebieden die in het rapport worden behandeld. Ministers zullen aan de hand van het rapport onder meer ingaan op het ondervangen van de ballistische dreiging uit Rusland, de verdere modernisering van de militaire troepenstructuur (de *NATO Force Structure*) en de NAVO-commandostructuur. Daarnaast zullen zij van gedachten wisselen over de verdere implementatie van het *Concept for the Deterrence and Defence of the Euro-Atlantic Area* (DDA) en over de *NATO Warfare Development Agenda*. Het DDA-concept en het onderliggende *SACEUR's Area-wide Strategic Plan* is gericht op versterking van bondgenootschappelijke afschrikking, verdediging en crisismanagement op de korte termijn. NAVO kijkt met het *Warfighting Capstone Concept* (NWCC) 20 jaar vooruit. De *NATO Warfare Agenda* vormt hierbinnen een eerste planningsmechanisme voor implementatie van de uitkomsten uit van het NWCC. Tot slot staat ook het 7^e voortgangsrapport over de implementatie van de gezamenlijke NAVO-EU afspraken uit 2016 geagendeerd. Nederland hecht grote waarde aan de verdere versterking van de samenwerking tussen beide organisaties, die alleen maar aan belang heeft gewonnen in de huidige internationale veiligheidssituatie in Europa.

Lastenverdeling

De Ministers van Defensie buigen zich ook over een eerlijke lastenverdeling binnen het bondgenootschap. De SG NAVO zal een rapport presenteren met daarin de laatste actualisering van de defensie-uitgaven van de bondgenoten. Dit rapport zal vervolgens op de NAVO-top voorliggen. Nederland onderstreept het belang van een eerlijke lastenverdeling en het nakomen van de gemaakte afspraken. Nederland voldoet in 2024 en 2025 aan de NAVO-norm om 2% van het bruto binnenlands product (bbp) aan Defensie uit te geven. De structurele verhoging van de defensie-uitgaven is € 5 miljard. Na 2025 komt Nederland onder die norm

uit, maar profiteert van de koerswijziging die is ingezet. Uw Kamer is hier met de Defensienota op 1 juni 2022 over geïnformeerd (bijlage bij Kamerstuk 36 124, nr. 1).

In het licht van de huidige veiligheidsdreiging blijft het van onverminderd belang om over een geloofwaardige collectieve afschrikking te beschikken. Dit gedeelte van de werksessie biedt de Ministers tevens de gelegenheid om spreken over de verhoging van de gemeenschappelijke financiering van de NAVO en over de voorgangsrapportage over de capaciteitsopbouw van NAVO-partners.

Werksessie met NAVO-partners

Tijdens de tweede werksessie spreken de Ministers met de EU Hoge Vertegenwoordiger en de Ministers van Defensie van Finland, Zweden, Georgië en Oekraïne. De aanwezigheid van deze groep partners geeft uiting aan bondgenootschappelijke eenheid en solidariteit, ook met NAVO-partnerlanden.

De werksessie biedt gelegenheid om te spreken over het vergroten van de consequenties voor Rusland van diens agressie in Oekraïne en verdere versterking van de praktische ondersteuning van partnerlanden Oekraïne en Georgië. Daarnaast zullen de Ministers spreken over de naderende toetreding van Finland en Zweden tot het bondgenootschap. Nederland zal zijn grote steun uitspreken voor toetreding van beide partnerlanden en het belang van een spoedige start van nationale de ratificatieprocedures benadrukken. Nederland zal zich maximaal inspannen om het eigen traject zo snel mogelijk af te ronden. Tot slot, biedt de sessie gelegenheid om te spreken over de gevolgen van de Russische invasie voor de bredere Europese veiligheidsarchitectuur, waaronder in het Balticum en in de Zwarte Zee regio.

Contactgroep voor de verdediging van Oekraïne (UDCG)

Een brede groep internationale partners steunt Oekraïne bij zijn legitieme recht op zelfverdediging, zoals neergelegd in artikel 51 van het VN-Handvest, onder meer door het leveren van wapens en andere militaire goederen. Om doorlopende, snelle en gecoördineerde leveranties van deze landen aan Oekraïne op elkaar af te stemmen is de *Ukraine Defense Contact Group* (UDCG) opgericht. Dit platform van meer dan veertig gelijkgestemde landen en partners kwam voor het eerst bijeen op 26 april 2022 in Ramstein, Duitsland. Op 23 mei vond de tweede bijeenkomst van de UDCG per videoconferentie plaats. En marge van de NAVO-bijeenkomst, komen de Ministers van deze landen bijeen om te bespreken hoe de samenwerking rondom de militaire steun aan Oekraïne kan worden versterkt.

Nederland zet in op versterking van de strategische samenwerking en coördinatie tussen landen onderling en met de industrie zowel voor de levering als voor de vervanging van militaire goederen en heeft een aantal ideeën hiervoor gecirculeerd. Voorgesteld wordt onder meer om reeds bestaande initiatieven en structuren voor militaire steun aan Oekraïne te versterken, landen aan elkaar te koppelen om gezamenlijk militaire goederen ter beschikking te stellen, te voorzien in mogelijkheden voor het aanvullen (*backfill*) van door landen aan Oekraïne geleverde militaire goederen en de wapenindustrie beter te betrekken. Tot slot zal ik in de contactgroep aangeven dat ook de militaire ondersteuning aan Oekraïne

op de langere termijn een andere fase zal ingaan, en dat het in de toekomst nodig is de Oekraïense krijgsmacht vergaand te moderniseren om toekomstige samenwerking met NAVO beter te kunnen faciliteren.

De Minister van Defensie,
K.H. Ollongren